

Rõuge Vallavolikogule

Ettepanek

Tulenevalt Kohaliku omavalitsuse korraldamise seaduse 32 lõige 1 on vähemalt ühel protsendil hääleõiguslikel vallaelanikel õigus teha kohaliku elu küsimustes vallavolikogu õigusaktide vastuvõtmiseks algatusi, mis võetakse arutusele hiljemalt kolme kuu jooksul.

Rõuge vallavalitsuse ja vallavolikogu tegevused on tekitanud viimaste aastate jooksul olukorra, kus Mõniste piirkonnas on suure osa valla poolt pakutavate teenusteste kättesaadavus ning kvaliteet oluliselt halvenenud. Vastavalt rahandusministeeriumi hinnangule oli Rõuge vald 2022. aasta lõpu seisuga omavalitsuste reas finantsvõimekuselt viimane. Rõuge vallajuhid on süüdistanud selles 2017. aastal haldusterritoriaalse reformi käigus liitunud viie valla allasutuste võrgustiku liiga suuri kulusid, mis ei vasta aga tõele, sest 2019. aasta lõpu seisuga, kaks aastat pärast haldusreformi, oli Rõuge vald rahandusministeeriumi sama analüüsi andmetel finantsvõimekuselt vabariigis esimeste hulgas. Finantsvõimekuse languse peamisteks põhjuseks on olnud juhtimisvead ning valla põhiülesannete täitmise vaates laenuraha eest teostatud ebamõistlikud investeeringud. Vallavalitsus on eest vedanud mitmete valdkondade juhtimise tsentraliseerimist. Võrreldes 2024. aastaks ettevalmistatud ja volikogu poolt kinnitatud valla eelarvet varasemate aastate eelarvetega, ei ole juhtimise tsentraliseerimise otsused olnud suunatud kulutuste kokkuhoiule, vaid rahaliste ressursside ning töökohtade vähendamisele nii Mõniste piirkonnas kui ka valla teistes piirkondades peale Rõuge, kus on suurenenud nii töökohtade arv kui ka kulud.

Noorsootöö ühisele juhtimisele viimine toimus juba 2018. aastal. Covidi perioodil oli tegevuse soikumine arusaadav, täna on olukord olnud kriitiline juba enam kui aasta, kui pole leitud noorsootöötajat, kes meie noortega siin piirkonnas tegeleks, kuigi hoone ja tingimused on olemas.

Kultuurivaldkonna juhtimise tsentraliseerimise käigus 2023.a alguses korraldati ümber raamatukogude töö. Kui enne reformi sai meie piirkonnas raamatukogu(sid) külastada 40 tundi nädalas, siis tänaseks on sellest alles jäänud 8 tundi nädalas. Mõniste piirkond oli ainuke, kus ümberkorralduste käigus suleti üks raamatukogu ning teine, mis alles jäi, on avatud vaid ühel päeval nädalas. Siit võib välja lugeda ka selget Mõniste piirkonna vaenamist ümberkorralduste läbiviijate poolt, sest valla kõikides teistes piirkondades jäi raamatukoguteenus kättesaadavaks palju suuremal määral. Mõniste Rahvamajas oli enne reformi kolm töökohta, täna vaid osalise tööajaga majahoidja ning kuna ja mis meie majas toimub, on võimalik teada saada vaid Rõuge valla rahvamaja kuulutustelt enne üritust. Erinevate Mõniste rahvamajas toimuvate kultuurisündmuste arv on langenud kordades. Kaasarääkimise võimalus erinevate ürituste toimumise ja ajagraafiku osas on minimaalne, sest teada ei ole kohapeal rahvamajade eelarvelised võimalused ega teiste piirkondade ürituste ajagraafikud. Ära on võetud ka võimalus korraldada üritusi puhtal kujul kohapealsel initsiatiivil ning huviliste endi rahastamisel, sest kogu rahvamaja helitehnika ning ka osa muust inventarist on valla poolt loodud ühisasutuse juhtide poolt ära viidud, tõenäoliselt Rõuge rahvamajja. Õnneks on meil

tublid lauljad-tantsijad, kes jätkuvalt koos käivad ja nii Mehkamaa kultuuritegevust elus hoiavad.

Viimaseks piisaks sai valla haridusvõrgu ümberkorraldamine käesoleva aasta alguses, millega koondatakse kõik ressursid ja nende juhtimine keskusesse ning suletakse Mõniste Kool. Õppekohana küll tegevus jätkub, aga kindlustunnet, et haridusteenus samas mahus jätkuks, see piirkonna noortele peredele ei anna. Vastavalt valla poolt tellitud uuringutele on Mõniste piirkonda hinnatud suhteliselt noore elanikkonnaga arenevaks piirkonnaks, mis ei ole Eestis piiräärsete alade kohta tavapärane. Rahvastikuregistri andmete alusel viimaste aastate laste sündide kohta on Mõniste Kooli teeninduspiirkond ainuke piirkond Rõuge vallas, kus kooliminevate laste arv on kasvav. Ometi on Rõuge vallavalitsus kahe aasta jooksul korduvalt üritanud sulgeda just Mõniste Kooli. Pole kahtlust, et see kava ei ole kadunud, sest valla juhtimise juures on samad inimesed. Ettepaneku esitajatele on vastuvõetamatu Rõuge vallajuhtide negatiivne suhtumine koolidesse, lasteaedadesse ning haridusvaldkonnas töötavatesse inimestesse üldiselt. Vallavanem on avalikul esinemisel nimetanud haridusvaldkonna töötajaid biomassiks, mis üsna ilmekalt näitab suhtumist. Viimaste aastate jooksul on sunnitud lahkuma järjekindla vaenamise ning negatiivse suhtumise tõttu kolme kooli kogukondades ning töökollektiivides hinnatud erinevate koolide juhti. Haridusvõrgu ümberkorraldamise aruteludel on korduvalt välja käidud mõtet, et üheks eesmärgiks on õpetajate töökohtade vähendamine, ilma analüüsita, kuidas see mõjutab koolides antava hariduse kvaliteeti.

Rõuge valla juhid olid vabariigis ainukesed, kes ei soovinud eelmise aasta eelarvet koostades tõsta lasteaiatöötajate palkasid. Lõpuks nõustuti kehtestatud tähtaja möödumisel, kui selgus, et teisi selliseid omavalitsusi ei ole.

Võimalikult hea alg- ja põhihariduse andmine on omavalitsuse kohustus ning peaks olema omavalitsuse vaieldamatu prioriteet. Maapiirkondade omavalitsused peaks seisma selle eest, et hajaasustusega piirkondades elavatel lastel oleks tagatud õigus kodulähedasele alg- ja põhiharidusele. Maaomavalitsused ei peaks kergekäeliselt kaasa minema riigipoolse survega, mis oluliselt kahjustab maal elavate laste hariduse kättesaadavust.

Meie, allakirjutanute, hinnangul on Rõuge vallas viimasel paaril aastal mindud kõikide omavalitsuse korraldatavate teenuste tsentraliseerimisega üle igasuguste piiride.

Tänapäeval ei ole enam eluliselt oluline, kus asub vallamaja, küll on aga oluline, missugune on vallajuhtide hoiak valla territooriumil elavate inimeste suhtes. Täna ei tunne Mõniste piirkonna inimesed kuidagi ennast Rõuge valla kodanikena, kelle arvamuse või seisukohtadega arvestataks.

Lähtudes soovist hoida elu meie piirkonnas, hoida oma kohalikku identiteeti ning anda meie noortele peredele kindlustunnet elu kestlikkusest siin Eestimaa lõunatipus esitame Rõuge Vallavolikogule ettepaneku algatada menetlus vallavolikogu otsuse vastuvõtmiseks valla halduspiiride muutmiseks ning Hürova, Hüti, Kallaste, Karisöödi, Koemetsa, Kuutsi, Mõniste, Parmupalu, Peebu, Sakurgi, Saru, Singa, Tiitsa, Tundu, Tursa, Vastse-Roosa ja Villike külade üleandmiseks Rõuge valla koosseisust Antsla valla koosseisu.

Jrk	Nimi	Isikukood	Küla (elukoht registri järgi)	Allkiri
-----	------	-----------	----------------------------------	---------

283 nime ja allkirja